

P.Z. br. 104

HRVATSKI SABOR

KLASA: 612-06/17-01/01
URBROJ: 65-17-12

Zagreb, 11. travnja 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, aktom od 11. travnja 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Miroslava Šimića, Nikolu Grmoju, Marka Sladoljeva i Marka Vučetića, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Božo Petrov

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Mosta
nezavisnih lista

P.Z. br. 104

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, 11. travnja 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

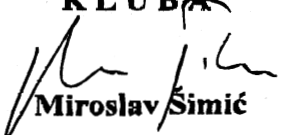
Primljeno: 11-04-2017	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
612-06/17-01/01	6.5
Uručbeni broj:	Pril. Vrij.
2132-3-17-11 Ppjo	—

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima.

Za predstavnike Kluba zastupnika Mosta nezavisnih lista, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, određeni su zastupnici Miroslav Šimić, Nikola Grmoja, Marko Sladoljev i Marko Vučetić.

PREDSJEDNIK
KLUBA

Miroslav Šimić

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA**

Zagreb, travanj 2017.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U rujnu 1997. godine Hrvatski sabor (Sabor Republike Hrvatske) donio je Zakon o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine, br. 105/97.) koji je stupio na snagu 17. listopada 1997. godine. Spomenuti je zakon do danas promijenjen triput, i to Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine, br. 64/00.), Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine, br. 65/09.) i Kaznenim zakonom (Narodne novine, br. 125/11.). Naknadne promjene Zakona iz 1997. godine imale su manji opseg i nisu u bitnome utjecale na zamišljeni koncept očuvanja i upravljanja arhivskim gradivom i arhivima.

Temeljno pitanje koje se uređuje Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima je pitanje dostupnosti arhivskog gradiva. U tom pogledu treba zamijetiti da dostupnost arhivskog gradiva obuhvaća dva podjednako važna aspekta. Prvo, da bi se osigurala dostupnost arhivskog gradiva potrebno je prije svega da gradivo bude u arhivima. Korisnici arhiva u suvremenosti se susreću sa situacijama da dijelovi gradiva u arhivima nedostaju bilo zato što se arhivsko gradivo još uvijek nalazi kod stvaratelja ili je sudbina gradiva od prvorazrednog značaja za hrvatsku povijest nepoznata. Drugo, dostupnost arhivskog gradiva podrazumijeva otvoreni pristup za istraživače koji nije povezan s neopravdanim zaprekama i ograničenjima, normativnim nedorečenostima propisa koji uređuju arhivsku djelatnost ili podvrgnut arbitrarnom postupanju arhiva. Oba navedena aspekta u Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima nisu uređeni preciznim i jasnim normama čime se pridonosi pravnoj nepredvidljivosti i pravnoj nesigurnosti u odnosima između arhiva i stvaratelja ili imatelja arhivskoga gradiva te u odnosima između arhiva i njihovih korisnika.

Navedeni problemi osobito se pokazuju u pogledu arhivskoga gradiva koje je nastalo djelovanjem određenih državnih tijela i organizacija u razdoblju koje je prethodilo stvaranju moderne hrvatske države. Iskustva korisnika arhiva pokazuju da znatni dijelovi gradiva koje je nastalo djelovanjem državnih tijela i društveno-političkih organizacija za vrijeme bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije nije predano arhivima u rokovima koji su propisani Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima. S druge strane, arhivsko gradivo iz spomenutog razdoblja, a koje se nalazi u arhivima, podvrgnuto je općim režimima dostupnosti propisanim zakonom premda je riječ o gradivu koje je nastalo djelovanjem tijela komunističkog totalitarnog sustava. U tom smislu, primjenom općih pravila dostupnosti arhivskog gradiva na gradivo iz vremena jednog totalitarnog režima hrvatsko arhivsko zakonodavstvo treba u kontekstu europskih i svjetskih iskustava smatrati iznimkom od općeprihvaćene prakse suočavanja s posljedicama totalitarnih sustava. Ovdje treba istaknuti

kako je prevladavajuća praksa u usporednom europskom zakonodavstvu da se arhivi iz razdoblja totalitarnih sustava otvore na izrazito permisivan način. Spomenuta praksa i potreba za otvaranjem arhiva totalitarnih sustava iznjedrila je i nadnacionalni sustav pravnih pravila i preporuka u okviru međunarodne organizacije Vijeća Europe te Europske unije. Na ovome mjestu, kao temeljni međunarodnopravni instrument treba navesti *Preporuku Odbora ministara država članica Vijeća Europe o europskoj politici pristupa arhivima, br. R (2000) 13*, od 13. srpnja 2000. godine (dalje: Preporuka) kao i pripadajući *Eksplanatorni memorandum* uz Preporuku od 13. srpnja 2000. godine (dalje: Memorandum).

Prvotno, zamjećuje se kako su države članice Vijeća Europe, uključujući Republiku Hrvatsku, donoseći Preporuku prihvatile određeni minimum pravila koja se odnose na pristup arhivima i dostupnost arhivskoga gradiva. Pritom su države članice u Memorandumu zajednički oblikovale shvaćanje kako je općenito prihvaćeno da država ne pripada demokratskom svijetu sve dok svi njeni stanovnici nemaju mogućnosti upoznati se na objektivnan način s elementima svoje povijesti za što je bitno stvaranje svijesti kroz europsku suradnju na međunarodnom nivou. U tom kontekstu, Preporukom se jasno i precizno utvrđuje kako je pristup javnim arhivima pravo te da u političkom sustavu koji poštuje demokratske vrijednosti to pravo trebaju imati svi građani bez obzira na njihovu narodnost, status ili dužnost koju obavljaju.

Uz razmatranu Preporuku i popratni Memorandum, kao posebno važni međunarodnopravni instrumenti o kojima se mora voditi računa kod određivanja mjere dostupnosti arhivskoga gradiva, a osobito gradiva koje se odnosi na propale totalitarne sustave, moraju se spomenuti i *Rezolucija Vijeća Europe 1096 (1996) o mjerama za razbijanje ostavštine bivših komunističkih totalitarnih sustava* i *Rezolucija Vijeća Europe 1481 (2006) o potrebi za međunarodnom osudom zločina totalitarističkih komunističkih režima*. Navedeni instrumenti koji su nastali u Vijeću Europe naknadno su zadobili svoju afirmaciju u Republici Hrvatskoj i to putem *Deklaracije o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnoga komunističkog poretka u Hrvatskoj 1945. – 1990. godine* Hrvatskog sabora („Narodne novine“, br. 76/06.), a i Europski parlament je u tom pogledu dao značajan doprinos donošenjem *Rezolucije od 2. travnja 2009. o europskoj savjesti i totalitarizmu*. Polazeći od spomenutih međunarodnopravnih instrumenata kao i objektivnog stanja dostupnosti arhivskoga gradiva koje je nastalo djelovanjem državnih tijela za vrijeme bivšeg komunističkog totalitarnog sustava, ocjenjuje se kako hrvatsko arhivsko zakonodavstvo ni po čemu ne udovoljava pretpostavkama za objektivno, nepristrano i istinito utvrđivanje povijesnih činjenica i suočavanje s prošlošću jugoslavenskog komunističkog totalitarnog režima.

Normativne slabosti Zakona o arhivskom gradivu i arhivima su brojne, međutim, za potrebe ovog prijedloga zakona identificirat će se samo najveći problemi koji dovode do pojave nerazmjernih poteškoća u pristupu arhivima i arhivskom gradivu. Pritom treba istaknuti kako je javna rasprava o ovome prijedlogu pokazala da vlada opće nezadovoljstvo normativnim okvirom arhivske djelatnosti kako kod korisnika arhiva, tako i kod samih arhivista.

Ovdje treba naglasiti kako Zakon o arhivskom gradivu i arhivima ne udovoljava osnovnim pravnim i nomotehničkim pretpostavkama koje osiguravaju da adresati tog zakona mogu predvidjeti pravne posljedice svojega ponašanja. U tom smislu, arhivski je zakon na brojnim mjestima normativno nedorečen te ostavlja mjesto dvojabama, nedoumicama i arbitrarnosti. U demokratskom pravnom poretku takav je normativni nered nedopušten te ustavnopravno neprihvatljiv jer dovodi do pojave posvemašnje pravne nesigurnosti. Tako primjerice, veliki broj normi u zakonu obiluje izrazima kao što su „u pravilu“, „odnosno“ i sl. koji u pravu imaju značaj instruktivnih normi ili nemaju nikakvo značenje ili je njihovo značenje u najmanju ruku dvojbeno. Uporaba takvih izraza ima izrazito negativne posljedice u primjeni pojedinih odredaba zakona pa se takve norme nerijetko ne primjenjuju, a njihova primjena u cijelosti ovisi o diskreciji arhiva ili drugog državnog tijela. Ogledan primjer opisanog problema moguće je objasniti kroz problem gradiva koje se ne nalazi u arhivima premda je protekao tridesetgodišnji rok njegovu predaju.

Nadalje, zamjećuje se kako su norme u Zakonu u arhivskom gradivu i arhivima koje se odnose na pitanje dostupnosti gradiva vrlo uopćene te se za brojna pitanja prepušta da se normativno urede podzakonskim propisima. U osnovi, takvo opredjeljenje zakonodavca može biti opravdano, ali ne i u slučaju kada se konkretnim normama u području javnog prava uređuju prava i obveze adresata. Ta se prava i obveze moraju iscrpno, precizno i jasno utvrditi, i to zakonom, te propisati postupci za njihovo ostvarivanje. Notorna je činjenica da u hrvatskom arhivskom zakonodavstvu to nije učinjeno stoga se korisnici u praksi susreću sa situacijama u kojima se njihovi zahtjevi odbijaju bez pisanog i obrazloženog rješenja (upravnog akta) čime im se u bitnom uskraćuje i pravna zaštita protiv nepostupanja ili nezakonitog postupanja arhivske administracije.

Svi opisani problemi dolaze do izražaja osobito u kontekstu dostupnosti arhivskog gradiva nastaloga djelovanjem državnih tijela iz razdoblja bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Kao jedan od većih problema pokazuje se problem deklasifikacije gradiva koje je označeno nekim od stupnjeva tajnosti od strane tijela bivše države. Primjenom aktualnog Zakona o Zaštiti tajnosti podataka za deklasifikaciju tajnih podataka se traži aktivno odlučivanje državnih tijela moderne hrvatske države koja po logici stvari nema interes štititi tajne propalog komunističkog režima i države koja više ne postoji. Također, zbog nepostojanja objektivnog kriterija za procjenjivanje koje gradivo je nedostupno za korištenje zbog zaštite nacionalnih interesa i javnih probitaka, u praksi nastaju situacije da se na arhivsko gradivo tajnih službi bivše države koje nikad nije ni bilo klasificirano primjenjuju rokovi dostupnosti koji su propisani radi zaštite interesa Republike Hrvatske. Drugi znatni problem pojavljuje su u svezi s arhivskim gradivom koje sadržava osobne podatke, a osobito ako je to gradivo nastalo u okolnostima koje bi iz perspektive demokratskog društva smatrali kršenjem ljudskih prava i temeljnih sloboda. Primjenom općeg režima dostupnosti osobnih podataka iz aktualnog arhivskog zakona za istraživače nastaje izrazito nepovoljna situacija u kojoj im je to gradivo dostupno tek u minimalnoj mjeri ili potpuno nedostupno.

Zbog svega navedenoga ovim se prijedlogom zakona predlaže prilagoditi važeći Zakon o arhivskom gradivu i arhivima suvremenim potrebama znanstvenika i drugih istraživača.

Prvotno, ovim se prijedlogom želi provesti svojevrsnu inventuru arhivskog gradiva koje jest i koje treba biti u arhivima te propisati jasne i stroge rokove za predaju arhivskog gradiva arhivima.

Nadalje, ovim se prijedlogom želi na jednostavan, jasan i precizan urediti pitanje rokova dostupnosti gradiva uz istovremeno propisivanje objektivnih kriterija po kojima će službenici u arhivima na jednostavan način moći procjenjivati o primjenjivom roku. Pritom se glede arhivskoga gradiva koje je nastalo za vrijeme bivšeg komunističkog režima propisuje posebni režim dostupnosti primjeren činjenicama koje su osobite za Republiku Hrvatsku. U svakom slučaju, u ovome prijedlogu zakona u pogledu tog gradiva dominira tendencija da se ono, kadgod je to moguće, učini dostupnim *ex lege* i bez potrebe da djelatnici arhiva procjenjuju svaki pojedinačni slučaj. No, shvaćajući potrebu za zaštitom osobnih podataka, osigurava se mogućnost da osobe kojima su djelovanjem državnih tijela povrjeđivana ili ograničavana ljudska prava zahtijevaju zaštitu osobnih podataka. Iznimno, to pravo ne odnosi se na kategorije osoba koje su bile dužnosnici tog sustava, zaposlenici određenih tijela ili njihovi suradnici. Dodatno, imajući u vidu da su se neka tijela komunističkog sustava koristila različitim metodama manipulacija podacima, omogućuje se svakome pravo na ispravak uz očuvanje izvornog arhivskog gradiva. Također, ovim se zakonom predlaže jasnije propisati pretpostavke za prijevremenu dostupnost arhivskog gradiva.

Uz sve navedeno, predlaže se propisati odgovarajuća postupovna pravila radi zaštite prava i interesa korisnika arhiva i samih arhiva, kao i javnog interesa i interesa osoba koje će biti predmet povijesnih i drugih istraživanja.

Završno, zakonom se predlaže urediti i neka druga pitanja poput načina korištenja arhivskog gradiva, cijena arhivskih usluga, prekršajnih odredaba i sl.

Ovdje se napominje kako je Hrvatski sabor zaključkom od 29. ožujka 2017. godine obvezao predlagatelja zakona na pribavljanje mišljenja o pojedinim aspektima prijedloga od Pučke pravobraniteljice, Povjerenice za informiranje, Agencije za zaštitu osobnih podataka i Hrvatskog državnog arhiva. Slijedom toga u demokratskom ozračju organiziran je okrugli stol na koju su pozvani predstavnici navedenih institucija, ali i korisnika arhiva kako bi imali priliku dati svoje mišljenje o relevantnim pitanjima iz prijedloga zakona. Neke od navedenih institucija dostavile su i svoja mišljenja u pisanom obliku. Ta se mišljenja kao i fonogram rasprave s okruglog stola dostavljaju kao prilog ovoga konačnog prijedloga.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona potrebno je osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA

Članak 1.

U Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, br. 105/97., 64/00., 65/09. i 125/11. - Kazneni zakon) u članku 14. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Stvaratelji i imatelji javnog arhivskog gradiva moraju predati to gradivo nadležnom državnom arhivu, a nadležni državni arhiv obavezan je preuzeti javno arhivsko gradivo u roku koji ne može biti dulji od 30 godina od njegova nastanka.“.

Stavci 3. i 4. brišu se.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 3. iza riječi: „Obveza predaje“ dodaju se riječi: „u roku iz stavka 1. ovoga članka“.

Članak 2.

U članku 15. stavku 1. iza riječi: „Stvaratelji i imatelji javnog arhivskog“ brišu se riječi: „i registraturnog“.

Članak 3.

U članku 19. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Javno arhivsko gradivo dostupno je za korištenje svakome pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Za korištenje javnog arhivskog gradiva nakon isteka rokova dostupnosti koji su propisani ovim Zakonom nije potrebno navoditi svrhu, interes, pobude ili druge razloge.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 4.

Članak 20. mijenja se i glasi:

„Javno arhivsko gradivo u pravilu je dostupno za korištenje 30 godina nakon nastanka gradiva.“.

Javno arhivsko gradivo dostupno je za korištenje i prije isteka roka od 30 godina, ako je od nastanka namijenjeno javnosti ili ako to odobri stvaratelj odnosno imatelj.

Javno arhivsko gradivo koje je označeno nekim od stupnjeva tajnosti dostupno je za korištenje po isteku roka od 50 godina od njegova nastanka, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Temeljem prijedloga Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost Vlada Republike Hrvatske odlukom će propisati rokove dostupnosti za javno arhivsko gradivo koje sadrži isključivo projektnu i tehničku dokumentaciju štićenih i vojnih objekata, industrijskih postrojenja, infrastrukturnih objekata i sl. ili podatke o prirodnim i strateškim bogatstvima Republike Hrvatske.“.

Članak 5.

Članak 21. mijenja se i glasi:

Osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 100 godina od rođenja osobe na koju se osobni podatak odnosi ili 10 godina od smrti osobe na koju se osobni podatak odnosi, pri čemu se rokom dostupnosti smatra onaj rok koji prvi istekne. Ako datum rođenja i datum smrti osobe nisu poznati ili je njihovo utvrđivanje povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 70 godina od nastanka toga gradiva.

Osobni podaci iz stavka 1. ovoga članka su podaci određeni posebnim zakonom koji uređuje zaštitu osobnih podataka.

U slučaju davanja na korištenje javnog arhivskog gradiva koje sadrži osobne podatke prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, nadležni državni arhiv poduzet će potrebne tehničke mjere radi prikrivanja identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose (anonimizacija), a korisnik će potpisati izjavu kojom se obvezuje da neće otkriti identitet osobe na koju se osobni podaci odnose ako mu je poznat na temelju dostupnih podataka.

Osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka:

- ako korištenje arhivskog gradiva zahtijeva osoba na koju se gradivo odnosi ili osoba koju ona ovlasti;
- ako je od nastanka namijenjeno javnosti;
- ako je osobni podatak osobe na koju se osobni podatak odnosi već postao dostupan javnosti ili je općepoznat;
- ako na to pristane osoba na koju se osobni podatak odnosi, odnosno, poslije njezine smrti, njezin bračni drug, životni partner ili izvanbračni drug, potomak u uspravnoj liniji ili predak u uspravnoj liniji;
- ako je osoba na koju se osobni podatak odnosi sama ili putem druge osobe objavila taj podatak, odnosno ako je taj podatak poslije njezine smrti objavio ili dao objaviti njezin bračni

drug, životni partner ili izvanbračni drug, potomak u uspravnoj liniji ili predak u uspravnoj liniji.

Tehničke mjere iz stavka 3. ovoga članka poduzimaju se tako da se izvorno gradivo ne ošteti ili uništi te da se nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka može u cijelosti koristiti.

Korisnik koji smatra da je dostupnost osobnih podataka u javnom arhivskom gradivu ograničena protivno odredbama ovog članka ima pravo podnijeti zahtjev za prestanak tehničkih mjera zaštite osobnih podataka te je dužan zahtjev obrazložiti. U slučaju odbijanja zahtjeva iz ovog stavka, ravnatelj nadležnog arhiva u roku od 8 dana od podnošenja zahtjeva donosi pisano obrazloženo rješenje protiv kojeg je dopuštena žalba Povjereniku za informiranje.“.

Članak 6.

Iza članka 21. dodaje se članak 21.a koji glasi:

„Članak 21.a

Ovim se člankom uređuje dostupnost javnog arhivskog gradiva nastalog prije 22. prosinca 1990. godine djelovanjem:

1. saveznih tijela i organizacija bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije na teritoriju tadašnje Socijalističke Republike Hrvatske,
2. Sabora Socijalističke Republike Hrvatske i njegovih domova (vijeća),
3. članova Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz Socijalističke Republike Hrvatske,
4. delegacije Sabora u Vijeću republika i pokrajina Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije
5. Predsjedništva Socijalističke Republike Hrvatske
6. Savjeta Republike
7. Izvršnog vijeća Sabora Socijalističke Republike Hrvatske
8. republičkih sekretarijata i komiteta
9. republičkih organa uprave i upravnih organizacija
10. republičkih savjeta
11. Vrhovnog suda Hrvatske
12. Ustavnog suda Hrvatske
13. redovnih sudova i sudova udruženog rada,
14. javnog tužilaštva,
15. javnog pravobranilaštva,
16. pravobranioca samoupravljanja i
17. Komiteta za općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu
18. Pete vojne oblasti Jugoslavenske narodne armije
19. Vojnopomorske oblasti Jugoslavenske narodne armije
20. Vojnog suda u Zagrebu

21. Teritorijalne obrane i civilne zaštite
22. Narodne banke Hrvatske
23. Udružene banke Hrvatske
24. Saveznog deviznog inspektorata, Odjel u Zagrebu
25. Službe društvenog knjigovodstva Socijalističke Republike Hrvatske
26. Republičkog fonda za razvoj privredno nedovoljno razvijenih krajeva
27. komisija za ispitivanje porijekla imovine prvog i drugog stupnja,
28. republičkih samoupravnih interesnih zajednica i udruženih samoupravnih interesnih zajednica
29. međunarodnih i međurepubličkih tijela i organizacija u kojima je sudjelovala Socijalistička Republika Hrvatskoj,
30. skupština i izvršnih tijela (organa) općina, gradskih zajednica općina i zajednica općina
31. bivših društveno-političkih organizacija,

uključujući pravne prednike i pravne sljednike navedenih tijela i organizacija kao i njihove stručne službe.

Javno arhivsko gradivo iz stavka 1. ovoga članka dostupno je za korištenje bez ograničenja propisanih člancima 20. i 21. ovoga Zakona osim gradiva određenog odlukom Vlade Republike Hrvatske iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka osoba koja učini vjerojatnim da su joj na bilo koji način bila kršena ili ograničena ljudska prava i temeljne slobode zbog političkih razloga ima pravo zahtijevati da se prikrije njezin identitet u javnom arhivskom gradivu koje sadrži njezine osobne podatke i to najdulje do isteka rokova iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona.

Pravo zahtijevati prikrivanje identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose u javnom arhivskom gradivu u smislu stavka 3. ovoga članka nema osoba koja je do 22. prosinca 1990. godine bila dužnosnik ili zaposlenik nekog tijela i organizacija iz stavka 1. ovoga članka ili je surađivala s nekim od tih tijela i organizacija na način da je sudjelovala u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba.

Svaka osoba čiji se osobni podaci nalaze u javnom arhivskom gradivu iz stavka 1. ovoga članka ima pravo u gradivo koje se na nju odnosi dati pisanu izjavu kojom osporava istinitost ili potpunost svojih osobnih podataka uz navođenje arhivskog fonda i arhivskog gradiva na koje se izjava odnosi.

Nadležni državni arhiv mora dati na uvid izjavu iz stavka 5. ovoga članka svakom korisniku javnog arhivskog gradiva na koje se izjava odnosi, i to zajedno s tim javnim arhivskim gradivom, a što su djelatnik korisničke službe nadležnog državnog arhiva i korisnik obvezni potvrditi na preslici izjave upisivanjem nadnevnika davanja izjave na uvid i potpisom.

O zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva rješenjem odlučuje ravnatelj arhiva. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za prikrivanje identiteta

osobe na koju se osobni podaci odnose može se podnijeti žalba Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Nadležni državni arhiv će i bez posebnog zahtjeva izvršiti privremeno prikrivanje identiteta podnositelja zahtjeva iz stavka 3. ovog članka i to od zaprimanja zahtjeva za prikrivanje identiteta do nastupanja izvršnosti rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu.“.

Članak 7.

Članak 22. mijenja se i glasi:

„Ako opravdani znanstveni i drugi razlozi zahtijevaju korištenje arhivskoga gradiva prije isteka rokova dostupnosti propisanih ovim Zakonom (u daljnjem tekstu: prijevremeno korištenje), ravnatelj arhiva odobrit će korištenje toga gradiva premda se nisu ispunile pretpostavke iz članka 20. i 21. ovoga Zakona, na način i pod uvjetima koji jamče zaštitu javnih probitaka, odnosno privatnosti, prava i probitaka treće osobe.

Ako se zahtijeva prijevremeno korištenje javnog arhivskog gradiva koje je označeno nekim od stupnjeva tajnosti, ravnatelj arhiva odobrit će njegovo korištenje ako stvaratelj gradiva deklasificira to gradivo u postupku propisanom posebnim propisom kojim se uređuje tajnost podataka.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka smatrat će se da je javno arhivsko gradivo deklasificirano ako stvaratelj gradiva ne dostavi nadležnom državnom arhivu svoju odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za korištenje gradiva.

Ako se zahtijeva prijevremeno korištenje javnog arhivskog gradiva koje sadržava osobne podatke, ravnatelj arhiva odobrit će korištenje arhivskog gradiva ako je ispunjena koja od pretpostavki koja je propisana posebnim propisima o dostupnosti osobnih podataka.

Iznimno od odredaba stavaka 1. do 4. ovoga članka ravnatelj arhiva mora odobriti korištenje arhivskoga gradiva i prije isteka roka ako je takvo gradivo nužno za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva u sudskom ili upravnom postupku ili u postupku alternativnog rješavanja sporova (arbitraža, mirenje i dr.).

U slučaju iz stavka 5. ovoga članka ravnatelj arhiva dostavit će javno arhivsko gradivo tijelu koje vodi postupak uz upozorenje da su tijelo koje vodi postupak i svi sudionici postupka dužni čuvati tajnost u njemu sadržanih podataka u skladu s propisima o tajnosti podataka ili propisima o zaštiti osobnih podataka.

U slučaju odbijanja zahtjeva za prijevremeno korištenje javnog arhivskog gradiva, ravnatelj arhiva će u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva donijeti rješenje.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za prijevremeno korištenje javnog arhivskog gradiva može se podnijeti žalba Povjereniku za informiranje.

Javno arhivsko gradivo mogu koristiti bez ograničenja stvaratelji čijom je djelatnošću i radom ono nastalo.“.

Članak 8.

U članku 24. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„Korištenje arhivskoga gradiva i obavijesnih pomagala u arhivima je besplatno. Za izradu ovjerovljenih preslika koje ovjerava arhiv, običnih preslika ili korištenje posebne tehničke opreme arhiva, arhivu se plaća naknada koja ne može biti veća od iznosa materijalnih troškova arhiva potrebnih za izradu ovjerovljenih preslika, običnih preslika ili korištenja posebne tehničke opreme.

Korisnicima je dopušteno samostalno umnažanje zapisa arhivskog gradiva vlastitim priručnim tehničkim sredstvima te izrada i objava reprodukcija zapisa arhivskog gradiva, bez plaćanja naknade.“.

U stavku 3. brišu se riječi: „i 2.“.

Članak 9.

Članak 25. mijenja se i glasi:

„O davanju odobrenja za korištenje javnoga arhivskog gradiva odlučuje ravnatelj arhiva odmah, a najkasnije u roku od 8 dana od podnošenja zahtjeva ako nije drukčije određeno ovim Zakonom.

U slučaju odbijanja zahtjeva za korištenje arhivskoga gradiva, u cijelosti ili u dijelu zahtjeva, ravnatelj arhiva donosi pisano obrazloženo rješenje.

Ako nije drukčije određeno ovim Zakonom, žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.“.

Članak 10.

U članku 43. stavku 1. podstavku 2. riječ: „propisuju“ zamjenjuje se riječju: „popisuju“, a u podstavku 8. riječi: „daje podatke“ zamjenjuju se riječima: „izdaje potvrde o podacima“.

Članak 11.

U članku 58. u stavku 1. briše se podstavak 6.

Članak 12.

Članak 66. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- imatelj, odnosno tijelo koje donese odluku o podjeli gradiva pismohrane protivno odredbi članka 4. stavka 2. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva, te stvaratelj i imatelj iz članka 32. ovoga Zakona, koji nakon upozorenja državnog arhiva ne ispuni obveze iz članka 7., 8. i 9. ovoga Zakona ili ako zbog neizvršavanja ili zakašnjenja u izvršavanju tih obveza nastane šteta na gradivu,
- tijelo koje donese odluku o prestanku rada stvaratelja ili imatelja javnoga arhivskog ili registraturnoga gradiva ili gradiva kojemu je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra, a ne provede mjere propisane člankom 10. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva i nadležni arhiv koji pri odabiranju arhivskoga gradiva ne postupi prema odredbama članka 11. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji neodabrano registraturno gradivo ne uništi prema odredbi članka 13. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji ne preda javno arhivsko gradivo u roku iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji kod predaje gradiva ne postupi prema odredbama članka 15. ovoga Zakona,
- proizvođači i uvoznici filmova koji ne postupe prema odredbama članka 16. ovoga Zakona,
- imatelj privatnoga arhivskog gradiva koji po upozorenju državnog arhiva ne izvrši obveze iz članka 34. ovoga Zakona ili zbog neizvršenja ili zakašnjenja u izvršavanju tih obveza nastane trajna šteta na gradivu,
- imatelj privatnoga arhivskog gradiva koji prilikom prodaje gradiva ne postupi prema odredbama članka 36. ovoga Zakona,
- trgovačka društva, ustanove, i druge pravne osobe koje su preuzela preuzele gradivo u pismohranama nastalo djelatnošću bivših organizacija udruženoga rada, ako ne postupe prema odredbama članka 69. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- nadležni državni arhiv koji ne preuzme javno arhivsko gradivo u roku iz članka 14. ovoga Zakona,
- nadležni državni arhiv ako ne riješi zahtjev za korištenje arhivskog gradiva ili ne donese rješenje u roku iz članka 21., 21.a, 22. ili 25. ovoga Zakona,
- nadležni državni arhiv ako ne izvrši privremeno prikriivanje identiteta u skladu s člankom 21.a ovoga Zakona,
- nadležni državni arhiv koji ne preuzme javno arhivsko gradivo u roku iz članka 14. ovoga Zakona,
- arhiv koji ne provodi provede ili zakasni s provođenjem mjere mjera zaštite gradiva, te ono bude oštećeno ili uništeno protivno odredbama članka 43. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- stvaratelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva koji o osnivanju i promjeni djelatnosti i ustrojstva ne izvijesti nadležni državni arhiv prema odredbi članka 5. stavka 2. ovoga Zakona,

- imatelj javnoga arhivskog ili registraturnoga gradiva koji u roku od 6 mjeseci od osnutka ne utvrdi popis i ne zatraži mišljenje nadležnoga državnog arhiva iz članka 11. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- arhiv koji preuzme arhivsko gradivo na način i pod uvjetima koji su različiti od propisanih u članku 14. i 15. ovoga Zakona,
- arhiv koji izda gradivo na korištenje, a nisu zadovoljeni uvjeti sigurnosti protivno odredbama članka 23. ovoga Zakona,
- arhiv koji dopusti korištenje gradiva prije isteka rokova propisanih u članku 20. i 21. ovoga Zakona ako korištenje nije odobreno na osnovi članka 22. ovoga Zakona,
- arhiv koji dopusti korištenje gradiva prije isteka rokova utvrđenih izvršnim rješenjem iz članka 21.a stavka 7. ovoga Zakona,
- arhiv koji izda odobrenje za korištenje gradiva protivno odredbi članka 22. ovoga Zakona,
- arhiv koji ne vodi evidenciju iz članka 47. ovoga Zakona.

Odgovorna osoba stvaratelja i imatelja arhivskog i registraturnoga gradiva ili ustanove, za prekršaje iz stavka 1. i 3. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 8.000,00 kuna.

Ravnatelj nadležnog državnog arhiva za prekršaje iz stavka 2. i 4. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 4.000,00 do 12.000,00 kuna.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

Osoba iz članka 21.a stavka 3. dodanog člankom 6. ovoga Zakona može podnijeti zahtjev da joj se prikrije identitet u javnom arhivskom gradivu koje se na dan stupanja na snagu ovog Zakona nalazi u nadležnom državnom arhivu i sadrži njezine osobne podatke u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u gradivu koje se preda nadležnom državnom arhivu nakon stupanja na snagu ovog Zakona u roku od osamnaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 14.

Stvaratelji i imatelji javnog arhivskog gradiva iz članka 21.a stavka 1. dodanog člankom 6. ovoga Zakona obvezni su, bez iznimke, predati to gradivo nadležnom državnom arhivu u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona pa i ako je to gradivo potrebno u redovitom poslovanju.

Nadležni državni arhivi obvezni su u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu ovog Zakona izvršiti stručni nadzor kod stvaratelja i imatelja javnog arhivskog gradiva iz članka 21.a stavka 1. dodanog člankom 6. ovoga Zakona te u istom roku podnijeti Ministarstvu kulture izvješće o izvršenom stručnom nadzoru.

Nadležni državni arhivi obvezni su u roku od 3 mjeseca od isteka roka iz stavka 1. ovoga članka ovoga Zakona Ministarstvu kulture podnijeti izvješće o predanom javnom arhivskom gradivu iz članka 21.a stavka 1. dodanog člankom 6. ovoga Zakona kao i o gradivu koje nije predano. Jedan primjerak izvješća nadležni državni arhiv dostavlja Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske radi poduzimanja mjera iz njegove nadležnosti usmjerenih na zaštitu, očuvanje i javnu dostupnost arhivskog gradiva.

Vlada Republike Hrvatske obvezna je podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o rezultatima stručnog nadzora državnih arhiva i o predanom javnom arhivskom gradivu iz članka 21.a stavka 1. dodanog člankom 6. ovoga Zakona kao i o gradivu koje nije predano, u roku od 6 mjeseci od isteka roka za predaju javnog arhivskog gradiva iz stavka 3. ovog članka.

Članak 15.

Vlada Republike Hrvatske donijet će odluku iz članka 20. stavka 4. izmijenjenog člankom 4. ovoga Zakona u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ministar kulture uskladit će pravilnike koji su doneseni na temelju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, br. 105/97., 64/00., 65/09. i 125/11. - Kazneni zakon) s ovim Zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu propisa iz stavka 2. ovoga članka pravilnici koji su doneseni na temelju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, br. 105/97., 64/00., 65/09. i 125/11. - Kazneni zakon) primjenjuju se u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Opći i pojedinačni akti, ugovori, zapisnici o preuzimanju ili slične isprave koji su doneseni, sklopljeni ili sastavljeni prije stupanja na snagu ovog Zakona i kojima se uređuje dostupnost javnog arhivskog gradiva primjenjuju se u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

Članak 1.

Kao opće pravilo propisuje se beziznimna predaja arhivskog gradiva u roku od 30 godina od njegova nastanka, s time da se kao logična posljedica propisuje istovremena obveza nadležnih arhiva da zaprime to gradivo.

Članak 2.

Ovim se člankom razrješava pojmovna dvojba o tome koje se gradivo predaje arhivima.

Članak 3.

Ovom se pravnom normom utvrđuje da su arhivi dostupni svakome, čime je u najširem smislu utvrđeno tko se može koristiti arhivskim gradivom. Pritom se ni od koga ne smije zahtijevati da za korištenje arhivskog gradiva navede svrhu, pobude, interes ili bilo što drugo kao pretpostavku za odobrenje korištenja gradivom.

Članak 4.

Ovim se člankom prvotno uređuje odredba stavka 3. tako da se propiše objektivni i formalni kriterij prema kojemu se procjenjuje dostupnost gradiva.

Usto, u odnosu na odredbu iz važećeg zakona dodan je stavak 4. gdje se propisuje posebni režim određivanja rokova za dostupnost javnog arhivskog gradiva koje sadrži isključivo projektnu i tehničku dokumentaciju šticeh i vojnih objekata, industrijskih postrojenja, infrastrukturnih objekata i sl. ili podatke o prirodnim i strateškim bogatstvima Republike Hrvatske. To gradivo, kao i rokove njegove dostupnosti propisivat će odlukom Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost.

Članak 5.

Ovaj članak uređuje rokove dostupnosti osobnih podataka pri čemu su propisana tri roka. Prva dva vezuju se uz činjenicu rođenja osobe (100 godina) ili činjenicu smrti (10 godina) pri čemu se rokom dostupnosti smatra onaj rok koji prvi istekne. Imajući u vidu da postoje situacije u kojima obje činjenice nije moguće utvrditi propisan je i pomoćni rok od 70 godina od nastanka gradiva.

Stavkom 2. riješeno je pitanje značenja pojma osobni podatak upućivanjem na primjenu posebnog zakona koji uređuje taj pojam.

Stavkom 3. rješava se pitanje dostupnosti gradiva koje sadržava osobne podatke koji ne smiju biti dostupni. Takvo se gradivo daje na korištenje anonimizirano tako da se na temelju dostupnih podataka u gradivu ne može utvrditi identitet osobe na koju se odnose.

Stavkom 4. propisani su slučajevi kada su osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni i prije isteka rokova za njihovu dostupnost i to već na temelju činjenice da se ispunila neka od zakonom utvrđenih pretpostavki.

Članak 6.

Ovim se člankom utvrđuje posebni pravni režim dostupnosti javnog arhivskog gradiva koje je nastalo djelovanjem tijela ili organizacija bivšeg jugoslavenskog komunističkog totalitarnog sustava. Taj se posebni pravni režim odnosi na točno određeni broj tijela i organizacija koja su navedene taksativno.

Osnovno je pravilo da je gradivo dostupno uz neke iznimke. Iznimke čini javno arhivsko gradivo koje posebnom odlukom odredi Vlada. No, to je jedina iznimka koje se može primijeniti izravno na temelju zakona. Drugu iznimku čine osobni podaci osoba kojima su tijela bivšeg komunističkog sustava kršila ili ograničavala prava. Ipak ta se iznimka primjenjuje samo ako to zahtijeva osoba na koju se osobni podaci odnose, a o primjeni iznimke odlučuje ravnatelj arhiva, ili, po žalbi, Agencija za zaštitu osobnih podataka. Ovakvo pravno rješenje primjereno je osobitim činjenicama koje su povezane s Republikom Hrvatskom. U tom smislu, treba napomenuti da Republika Hrvatska nikad nije provela lustraciju niti kazneni progon osoba koje su u bivšem sustavu postupale kršeći i ograničavajući prava drugih osoba ili su obavljale kakve javne dužnosti, pa se navedena iznimka na takve osobe ne može primijeniti. Treba primijetiti da je pravo zahtijevati zaštitu osobnih podataka propisano ovim člankom ograničeno rokovima koji su određeni u prijelaznim odredbama. Također, to je pravo uređeno kao strogo osobno.

U ovoj se odredbi uređuje i pravo osoba čiji se osobni podaci nalaze u ovom arhivskom gradivu da ostvaruju pravo na ispravak podataka, ali tako da se izvorno gradivo očuva netaknutim. Pravo na ispravak ima formu pisanu izjave koja se daje na gradivo i koju korisnik arhiva mora razmotriti kada se gradivom koristi. Na taj se način omogućuje osobama na koje se gradivo odnosi da osporavaju istinitost i potpunost podataka u njemu, a s druge strane, osigurava se da istraživači saslušaju i drugu stranu (lat. *audiatur et altera pars*).

Članak 7.

Reformiranim člankom 22. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima preciznije se uređuje postupak davanja na korištenje javnog arhivskog gradiva prije isteka propisanih rokova dostupnosti. O prijevremenom korištenju gradiva odlučuje ravnatelj arhiva. Ako se radi o gradivu koje sadržava klasificirane podatke za prijevremenu dostupnost potrebna je prethodna deklasifikacija stvaratelja gradiva koja se čak i predmnijeva ako nije učinjena u propisanom roku. Ako se radi o gradivu koje je sadržava osobne podatke, njegovo korištenje odobrit će se ako se ispune pretpostavke za prijevremenu dostupnost osobnih podataka iz reformiranog članka 21. stavka 4. Ovim se člankom propisuje i obvezna dostupnost gradiva za potrebe sudskih, upravnih i drugih postupaka.

Kao novost u ovome članku treba zamijetiti da se više neće tražiti mišljenje Hrvatskog arhivskog vijeća kod odobravanja prijevremenog korištenja gradiva.

Također, ovom se odredbom propisuju i posebna postupovna pravila glede prava na žalbu koja se može podnijeti Povjereniku za informiranje imajući u vidu posebnu narav zahtjeva kojim se traži pristup podacima i informacijama prije isteka rokova dostupnosti.

Članak 8.

Ovim se člankom propisuje da je, kao pravilo, korištenje arhivskoga gradiva i obavijesnih pomagala u arhivima je besplatno. Ograničava se visina naknada za izradu ovjerovljenih preslika koje ovjerava arhiv, običnih preslika ili korištenje posebne tehničke opreme arhiva.

Također, dopušta se korisnicima samostalno umnažanje zapisa arhivskog gradiva vlastitim priručnim tehničkim sredstvima te izrada i objava reprodukcija zapisa arhivskog gradiva bez plaćanja naknade.

Članak 9.

Podrobnije se uređuju postupovna pravila o davanju ili nedavanju odobrenja za korištenje arhivskim gradivom pri čemu se kao novost pojavljuju specijalni rok za odlučivanje, obveza donošenja rješenja kao upravnog akta u slučaju odbijanja zahtjeva te ubrzana mogućnost za ostvarivanje sudske zaštite od neopravdanog odbijanja davanja odobrenja za korištenje arhivskim gradivom.

Članak 10.

Ovim se člankom otklanjanju očigledne pogreške u tekstu važećeg zakona.

Članak 11.

Ovim se člankom briše odredba po kojoj Hrvatsko arhivsko vijeće daje mišljenje kod odobravanja prijevremenog korištenja arhivskog gradiva.

Članak 12.

Ovom se odredbom na sustavan način i primjerno suvremenom prekršajnom zakonodavstvu uređuju prekršajne odredbe uz manja pravna i nomotehnička unaprjeđenja.

Članak 13.

Propisuje se rok za podnošenje zahtjeva da se osobni podaci u gradivu iz novog dodanog članka 21.a učine nedostupnima.

Članak 14.

Svrha je naznačene odredbe propisati specijalan rok za predaju javnog arhivskog gradiva iz dodanog članka 21.a. Odredba se odnosi na sve stvaratelje i imatelje tog arhivskog gradiva. Usto, stvaratelji i imatelji ovog arhivskog gradiva obvezni su beziznimno predati to gradivo pa čak i ako se njime eventualno, još i danas, služe u svom poslovanju ili u obavljanju poslova iz svog djelokruga.

Radi učinkovite provedbe zakona propisani su rokovi u kojemu će nadležni državni arhivi provesti nadzor nad primjenom ovoga zakona te o tome izvijestiti Ministarstvo kulture i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

Završno, propisuje se obveza Vlade Republike Hrvatske izvijestiti Hrvatski sabor o provedenom nadzoru kao i o predanome gradivu na temelju čega će se moći procijeniti učinci ovoga zakona.

Članak 15.

Odredbom se propisuju rokovi za donošenje i usklađivanje podzakonskih akata kao i privremeni režim primjeni važećih podzakonskih akata te se uređuje primjena općih i pojedinačnih akata, ugovora i zapisnika o preuzimanju koji su doneseni, sklopljeni ili sastavljeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 16.

Odredbom se propisuje objava zakona u Narodnim novinama kao i njegovo stupanje na snagu.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na temelju primjedaba, prijedloga i mišljenja koje su u raspravi o prijedlogu zakona dali zastupnici u Hrvatskom saboru, njegova radna tijela, Vlada Republike Hrvatske te Agencija za zaštitu osobnih podataka, Hrvatski državni arhiv, Pučka pravobraniteljica, Povjerenica za informiranje te predstavnici korisnika arhiva, konačni prijedlog zakona sadržava određene poboljšice i unaprjeđenja:

- člankom 1. briše se i stavak 4. u članku 14. kao suvišan
- dodan je novi članak 2. da bi se jasno propisalo da se u arhive predaje arhivsko gradivo
- u članku 3. nomotehnički je unaprjeđen tekst izdvajanjem druge rečenice u poseban stavak
- u članku 4., radi preglednosti, mijenja se u cijelosti članak 20. u Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima, a dodan je i novi stavak 4. kako bi se osigurala zaštita ključnih gospodarskih interesa i sigurnosti moderne hrvatske države
- članak 5. je izmijenjen kako bi se u članku 21. jasno istaknulo da njegove odredbe sadržavaju opća pravila o dostupnosti osobnih podataka različita od posebnog režima propisanog novim dodanim člankom 21.a, utvrđeni su drukčiji rokovi dostupnosti zbog opravdane primjedbe Hrvatskog državnog arhiva i Vlade Republike Hrvatske te zastupnika Peđe Grbina i zastupnika Josipa Križanića te su odredbom obuhvaćeni osobni podaci kako su određeni posebnim zakonom i jasnije propisana pravila o anonimizaciji osobnih podataka po prijedlozima Agencije za zaštitu osobnih podataka
- po prijedlogu Povjerenice za informiranje pravila o posebnom režimu dostupnosti arhivskog gradiva bivšeg komunističkog sustava uređena su u novom članku 21.a (članak 6. ovoga Zakona) kao izdvojenoj normativnoj cjelini, a uzeti su u obzir i prigovori nerazmjernosti (Vlada Republike Hrvatske, zastupnici) u dostupnosti osobnih podataka čemu se pristupilo s tri aspekta: (a) taksativno su popisana tijela koja

su bila stvaratelji relevantnog gradiva, (b) osigurano je pravo osoba kojima su ograničavana ljudska prava da traže zaštitu osobnih podataka, (c) osigurano je pravo na ispravak osobnog podatka

- u članku 7. su jasnije supstancirana pravila o prijevremenoj dostupnosti gradiva i imajući osobito na umu primjedbu Vlade Republike Hrvatske i Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, a uklonjena je i nadležnost Hrvatskog arhivskog vijeća za davanje mišljenja u ovom postupku
- u članku 8. precizirano je kako se radi o „priručnim“ sredstvima kako su to u svojim primjedbama istaknuli Vlada Republike Hrvatske i Hrvatski državni arhiv
- u članku 9. precizirano je da se opća pravila iz reformiranog članka 25. primjenjuju ako zakonom nije propisano drukčije s obzirom da u konačnom prijedlogu postoje i neke specijalne situacije
- dodan je članak 11. kao posljedica promjene u nadležnosti Hrvatskog arhivskog vijeća
- predlaže se člankom 12. u cijelosti i sustavno izmijeniti prekršajne odredbe u Zakonu kako bi se riješio normativni nered koji u njemu postoji od 1997. godine, a što je posljedica prijedloga Vlade Republike Hrvatske
- dodan je članak 13. kao prijelazna odredba koja sadržava rok povezan s primjenom članka 6. ovoga prijedloga kojim se dodaje novi članak 21.a.
- članak 14. izmijenjen je u manjem dijelu kao posljedica promjene iz članka 6. ovoga prijedloga te je odredba dopunjena na prijedlog zastupnika Miroslava Tuđmana da se u izvješćima o stručnom nadzoru mora naznačiti koje gradivo nije predano, a i novim se pristupom u znatnoj mjeri smanjuje količina gradiva koje se treba predati u arhive u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu zakona što je u skladu s primjedbama Hrvatskog državnog arhiva
- dodan je članak 15. zbog potrebe određivanja roka za donošenja podzakonskih akata na temelju ovoga zakona i usklađivanje podzakonskih akata s ovim zakonom.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Tijekom rasprave u Hrvatskom saboru kao i stručne javne rasprave izneseni su brojna mišljenja, primjedbe i prijedlozi koja je predlagatelj zakona većinom uvažio kao i primjedbe i prijedloge Vlade Republike Hrvatske (dalje: Vlada). Ovdje se donose mišljenja, primjedbe i prijedlozi koje predlagatelj nije uvažio.

Nije prihvaćena primjedba Vlade da se odustane od beziznimne predaje gradiva nakon isteka zakonskog roka za predaju. Time bi se u bitnom odustalo od namjere ovoga prijedloga

da se osigura da arhivsko gradivo bude u arhivima kao osnovna pretpostavka njegove dostupnosti.

Nije prihvaćen prijedlog Vlade da se izmijeni odredba članka 20. stavka 1. Kako je Vlada u svom mišljenju ustvrdila, ovaj je prijedlog zakona samo novela. Stoga je prijedlog Vlade neutemeljen i u neskladu s ostatkom aktualnog zakona.

Ne prihvaća se prijedlog Vlade da se umjesto bezuvjetne predaje gradiva uvede obveza predaje detaljnih popisa gradiva jer se on u bitnome svodi na odustajanje od osnovnih ciljeva ovoga zakonskog prijedloga.

S osobitom pozornošću razmotrena je primjedba Vlade da je o prijedlogu zakona potrebno provesti prethodnu procjenu financijskog učinka kao i postupak procjene učinaka propisa. Predlagatelj prihvaća dobru namjeru Vlade, ali upozorava da je Vlada isticanjem ove primjedbe izašla izvan granica Ustavom određenih ovlasti te predlagatelja, koji je dio zakonodavne vlasti, želi obvezati na provođenje dvaju postupaka kojih on nije obveznik niti bi sa gledišta Ustava bilo primjereno da to bude. Tako se, primjerice, procjena fiskalnog učinka u pravnom poretku Republike Hrvatske provodi na temelju Odluke o postupku davanja iskaza o procjeni fiskalnog učinka koju donosi Vlada Republike Hrvatske. Tom su odlukom propisani obveznici njezine primjene i to nije Hrvatski sabor kao ni bilo koji Ustavom ovlaštenu predlagatelj zakona koji pripada Saboru - radno tijelo, klub zastupnika, zastupnik. Štoviše, na spomenute ovlaštene predlagatelje zakona Vlada ni u kojem slučaju ne može protegnuti primjenu svoje odluke. U protivnom, nastala bi situacija da Vlada svojim odlukama, bez ovlasti, može uređivati prava i obveze Hrvatskoga sabora pri čemu bi došlo do ozbiljnog narušavanja ustavnog načela diobe vlasti. U pogledu primjene postupka procjene učinka propisa, ukazuje se Vladi da je taj postupak uređen zakonom kojega je donio Hrvatski sabor i kojem su određeni obveznici primjene tog postupka, a to nisu klubovi zastupnika u Hrvatskom saboru. Također, upozorava se Vlada da se taj postupak niti na temelju *ad hoc* odluke ne bi mogao provesti za prijedlog kojega je predložio klub zastupnika jer su dionici tog postupka ministarstva i uredi Vlade koji su dio izvršne vlasti, a koja odgovara Hrvatskom saboru, a ne obrnuto kao što se sugerira primjedbom Vlade. Stoga se moli Vlada da ozbiljno razmotri opravdanost svoje primjedbe.

Nisu prihvaćeni prijedlozi izneseni u raspravi u Hrvatskom saboru da se posebni režim dostupnosti gradiva protegne i na razdoblje nakon datuma utvrđenog u zakonu zbog više razloga. Prvo, zbog potrebe za zaštitom javnih probitaka i nacionalnih interesa Republike Hrvatske koji se štite u odnosu na dio gradiva koji je označen nekim od stupnjeva tajnosti. Drugo, moderna hrvatska nema i nije nikada imala obilježja totalitarnog sustava s čijim bi se posljedicama hrvatsko društvo trebalo suočiti. Usto, pojedini događaji iz recentne hrvatske povijesti raspravljani su javno na relevantnim forumima. Što se tiče pitanja pretvorbe i privatizacije predlagatelj drži kako je još uvijek riječ o aktualnoj i „živoj“ stvari kojom se ne bi trebali baviti povjesničari nego tijela kaznenog progona.

Nisu prihvaćene primjedbe zastupnika Peđe Grbina koje se odnose na gradivo koje je označeno nekim od stupnjeva tajnosti, a nastalo je djelovanjem tijela jugoslavenskog komunističkog sustava. Riječ je o ključnome gradivu za istraživanje tog sustava, te se bez dostupnosti tog gradiva ne može steći cjelovita slika o tom sustavu. Također, vidljivo je iz mišljenja Vlade da je u izradi tog mišljenja sudjelovao i Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost, a da Vlada nije istaknula nikakve dvojbe o apsolutnoj dostupnosti tog gradiva.

U pogledu primjedaba koje su zastupnici iznijeli o datumu do kojega se predlaže učiniti dostupnim javno arhivsko gradivo ističe se kako je riječ o datumu koji ima valjano pravno i simbolično utemeljenje. Premda, postoje i drugi relevantni datumi u istoj godini datum donošenja prvog hrvatskog Ustava označava prekretnicu u smislu početka procesa konsolidacije demokratskog pravnog poretka u Republici Hrvatskoj.

Nisu prihvaćene niti primjedbe zastupnika koje se odnose na izjavu o usklađenosti prijedloga zakona s pravno stečevinom Europske unije i to zbog istih razloga zbog kojih nije prihvaćena primjedba Vlade o obvezi primjene postupka procjene fiskalnog učinka.

Nije prihvaćena primjedba zastupnika Mile Horvata kojom je istaknuo uopćenost odredbe kojom se uređuju troškovi korištenja arhivskog gradiva i to stoga što predlagatelj smatra kako je zakon opći akt koji na apstraktan način uređuje niz budućih i neponovljivih odnosa te se ne može svoditi na to da se njime propisuju cjenici. Cilj odredbe je jasan pa se očekuje da se podzakonski akti s tim ciljem usklade.

VII. TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 14.

Javno arhivsko gradivo predaje se nadležnom arhivu u roku koji u pravilu ne može biti dulji od 30 godina od njegova nastanka.

Prije predaje nadležnom arhivu, stvaratelji, odnosno imatelji, dužni su obaviti odabiranje i sređivanje gradiva.

Gradivo se može predati nadležnom arhivu i prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, ako se o tome sporazume imatelj i nadležni arhiv, ili ako je to nužno radi zaštite gradiva.

Ako je gradivo i nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka potrebno u redovitom poslovanju, stvaratelj će, odnosno imatelj, i nadležni arhiv, utvrditi popis takvoga gradiva i odrediti rok u kojem će se ono predati arhivu.

Obveza predaje odnosi se i na gradivo koje sadrži osobne podatke, kao i gradivo za koje je utvrđen stupanj tajnosti određen zakonom ili općim propisima o čuvanju tajnosti. Prigodom predaje arhivu, takvo se gradivo obvezno posebno označuje u popisu i navodi se rok dostupnosti javnosti.

Članak 15.

Stvaratelji i imatelji javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva dužni su ga predati nadležnom arhivu u izvorniku, sređeno, označeno, popisano, u zaokruženim cjelinama te tehnički opremljeno, u skladu s Pravilnikom o predaji arhivskoga gradiva arhivima.

Pravilnik o predaji arhivskoga gradiva arhivima donosi ministar kulture na prijedlog Hrvatskog državnog arhiva.

Arhiv će preuzeti gradivo i ako nisu zadovoljeni uvjeti iz ovoga članka, ako je to nužno radi zaštite i spašavanja gradiva od oštećenja ili uništenja.

Troškove predaje, uključujući sređivanje i izradu popisa, ukoliko ono nije ranije provedeno, snosi imatelj arhivskoga gradiva.

Članak 19.

Javno arhivsko gradivo u arhivima daje se na korištenje u službene svrhe, za znanstveno istraživanje i u publicističke svrhe, za potrebe nastave, za izložbe i objavljivanje, radi ostvarenja ili zaštite osobnih prava i u druge opravdane svrhe.

Na korištenje privatnoga arhivskog gradiva u arhivima primjenjuju se odredbe o korištenju javnoga arhivskog gradiva, ako zakonom ili drugim propisom nije drukčije uređeno ili ako nije drukčije utanačeno u ugovoru, odnosno ispravi o predaji gradiva arhivu.

Članak 20.

Javno arhivsko gradivo u pravilu je dostupno za korištenje 30 godina nakon nastanka.

Arhivsko je gradivo dostupno za korištenje i prije isteka roka od 30 godina, ako je od nastanka namijenjeno javnosti ili ako to odobri stvaratelj.

Arhivsko i registraturno gradivo koje sadrži podatke što se odnose na obranu, međunarodne odnose i na poslove nacionalne sigurnosti, uključujući one za održavanje reda i mira, te na gospodarske interese države, a čijim bi objavljivanjem nastupile štetne posljedice za nacionalnu sigurnost ili nacionalni interes Republike Hrvatske, dostupno je za korištenje po isteku od 50 godina od njegova nastanka, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Članak 21.

Javno arhivsko gradivo koje se odnosi na osobne podatke (matice, liječnička dokumentacija, osobni dosjei, sudski, porezni, financijski i sl.) dostupno je za korištenje 70 godina nakon svoga nastanka, odnosno 100 godina od rođenja osobe na koju se odnosi.

Arhivsko gradivo iz stavka 1. ovoga članka može se koristiti i prije predviđenoga roka, ako je od nastanka namijenjeno javnosti ili ako na to pristane osoba na koju se ono odnosi, odnosno njezin bračni drug, djeca ili roditelji poslije njezine smrti.

Kod predaje arhivu javnoga arhivskog gradiva navedenog u članku 20. stavku 3. ovoga Zakona i u stavku 1. ovoga članka, u primopredajnom se zapisniku obvezno utvrđuju rokovi dostupnosti.

Članak 22.

Ukoliko znanstveni razlozi zahtijevaju korištenje arhivskoga gradiva prije isteka predviđenoga roka, ravnatelj arhiva može odobriti korištenje toga gradiva iako se nisu stekli uvjeti iz članka 20. i 21. ovoga Zakona, na način i pod uvjetima koji jamče zaštitu javnih probitaka, odnosno privatnosti, prava i probitaka treće osobe, a uz obvezno prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatskog arhivskog vijeća.

Javno arhivsko gradivo mogu koristiti bez ograničenja stvaratelji čijom je djelatnošću i radom ono nastalo, u svrhe radi kojih je nastalo, odnosno kojima je služilo.

Članak 24.

Korištenje arhivskoga gradiva i obavijesnih pomagala u arhivima besplatno je. Za izradu preslika ili posebne tehničke opreme, arhivu se plaća naknada.

Za korištenje arhivskoga gradiva u svrhu promidžbe, stjecanja dobiti, za umnažanje ili za objavljivanje reprodukcija zapisa, potrebno je posebno odobrenje nadležnog arhiva. Za korištenje gradiva prema stavku 1. i 2. ovoga članka arhivu se plaća naknada utvrđena Pravilnikom o korištenju arhivskoga gradiva.

Članak 25.

Odobrenje za korištenje javnoga arhivskog gradiva daje ravnatelj arhiva.

U slučaju odbijanja zahtjeva za korištenje arhivskoga gradiva donosi se rješenje.

Žalba na rješenje iz stavka 2. ovoga članka podnosi se Ministarstvu kulture.

Članak 43.

Državni arhivi u sklopu svojih zadaća iz članka 41. ovoga Zakona:

- provode mjere zaštite arhivskoga gradiva u arhivu i brinu za njegovu sigurnost,
- sređuju, propisuju i objavljuju arhivsko gradivo, te ga daju na korištenje,
- obavljaju stručni nadzor nad čuvanjem i odabiranjem arhivskoga gradiva koje se nalazi izvan arhiva i određuje mjere njegove zaštite,
- provode neposredan nadzor nad radom arhiva i drugih imatelja arhivskoga gradiva izvan sustava državnih arhiva,
- preuzimaju javno arhivsko gradivo,
- prikupljaju privatno arhivsko gradivo otkupom, poklonom ili pohranom,
- obavljaju sigurnosno i zaštitno snimanje arhivskoga gradiva, te restauratorske i konzervatorske poslove u svezi s arhivskim gradivom,
- daju podatke, izvatke iz dokumenata i ovjerovljene prijepise na zahtjev korisnika,
- izrađuju i objavljuju obavijesna pomagala za pojedine arhivske fondove i zbirke,
- organiziraju predavanja, tečajeve i druge oblike stručnog osposobljavanja i usavršavanja arhivskog osoblja,
- priređuju izložbe, predavanja i provode druge oblike kulturne djelatnosti radi poticanja zanimanja za arhivsko gradivo i arhivsku djelatnost,

- surađuju međusobno i s drugim ustanovama kulture, znanstvenim i srodnim ustanovama dokumentacijske i informacijske službe radi unapređenja arhivske djelatnosti i znanstvenoga rada u području arhivistike, pomoćnih povijesnih i informacijskih znanosti,
- obavljaju i druge poslove određene ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 58.

Hrvatsko arhivsko vijeće je savjetodavno tijelo ministra kulture koje obavlja savjetodavne i određene stručne poslove u arhivskoj djelatnosti, prema odredbama ovoga Zakona, a osobito:

- raspravlja o općim pitanjima iz područja arhivske djelatnosti, daje preporuke i mišljenja o unapređenju djelatnosti,
- razmatra srednjoročne i dugoročne programe razvitka arhivske djelatnosti,
- razmatra programe rada i godišnja izvješća državnih arhiva,
- daje mišljenje o potrebi osnivanja arhiva,
- daje mišljenje o ostvarivanju znanstvene i kulturne funkcije arhiva,
- daje mišljenje o korištenju arhivskoga gradiva u arhivima prije isteka predviđenoga roka,
- potiče donošenje i promjene zakona i drugih propisa kojima se uređuje arhivska djelatnost i rad arhiva, te daje mišljenje o provedenim propisima što ih donosi ministar kulture,
- daje mišljenja o međunarodnoj suradnji na području arhivske djelatnosti,
- daje mišljenje o radu i financiranju arhiva jedinica lokalne samouprave i uprave, specijalnih i privatnih arhiva,
- predlaže ministru kulture dodjeljivanje odgovarajućih stručnih arhivskih zvanja prema pravilniku iz članka 61. ovoga Zakona,
- obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 66.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- imatelj, odnosno tijelo koje donese odluku o podjeli gradiva pismohrane protivno odredbama članka 4. ovoga Zakona,

- stvaratelj i imatelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva, te stvaratelj i imatelj iz članka 32. ovoga Zakona, koji nakon upozorenja državnog arhiva ne ispuni obveze iz članka 7., 8. i 9. ovoga Zakona ili ako zbog neizvršavanja tih obveza nastane šteta na gradivu,
- tijelo koje donese odluku o prestanku rada stvaratelja ili imatelja javnoga arhivskog ili registraturnoga gradiva ili gradiva kojemu je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra, a ne provede mjere propisane člankom 10. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva i nadležni arhiv koji pri odabiranju arhivskoga gradiva ne postupi prema odredbama članka 11. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji neodabrano registraturno gradivo ne uništi prema odredbi članka 13. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji kod predaje gradiva ne postupi prema odredbama članka 15. ovoga Zakona,
- proizvođači i uvoznici filmova koji ne postupe prema odredbama članka 16. ovoga Zakona,
- imatelj privatnoga arhivskog gradiva koji po upozorenju državnog arhiva ne izvrši obveze iz članka 34. ovoga Zakona ili zbog neizvršenja tih obveza nastane trajna šteta na gradivu,
- imatelj privatnoga arhivskog gradiva koji prilikom prodaje gradiva ne postupi prema odredbama članka 36. ovoga Zakona,
- arhiv koji ne provodi mjere zaštite gradiva, te ono bude oštećeno ili uništeno protivno odredbama članka 43. ovoga Zakona,
- privatna i druga poduzeća, i ustanove, koja su preuzela gradivo u pismohranama nastalo djelatnošću bivših organizacija udruženoga rada, ako ne postupe prema odredbama članka 69. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za

prekršaj:

- stvaratelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva koji o osnivanju i promjeni djelatnosti i ustrojstva ne izvijesti nadležni državni arhiv prema odredbi članka 5. stavka 2. ovoga Zakona.
- imatelj javnoga arhivskog ili registraturnoga gradiva koji u roku od 6 mjeseci od osnutka ne utvrdi popis i ne zatraži mišljenje nadležnoga državnog arhiva iz članka 11. ovoga Zakona,
- arhiv koji preuzme arhivsko gradivo na način i pod uvjetima koji su različiti od propisanih u članku 14. i 15. ovoga Zakona,

- arhiv koji izda gradivo na korištenje, a nisu zadovoljeni uvjeti sigurnosti protivno odredbama članka 23. ovoga Zakona,
- arhiv koji dopusti korištenje gradiva prije isteka rokova propisanih u članku 20. i 21. ovoga Zakona ako korištenje nije odobreno na osnovi članka 22. ovoga Zakona,
- ravnatelj arhiva koji izda odobrenje za korištenje gradiva suprotno odredbi članka 22. ovoga Zakona,
- arhiv koji ne vodi evidenciju iz članka 47. ovoga Zakona.

Odgovorna osoba stvaratelja i imatelja arhivskog i registraturnoga gradiva ili ustanove, za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 8.000,00 kuna.

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika
MOST Nezavisnih lista

Zagreb, 3. ožujka 2017.

IZVJEŠĆE
O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU
NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA

Na temelju članka 11. stavka 2. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13. i 85/15.), Klub zastupnika MOSTA-a Nezavisnih lista je 13. veljače 2017. godine donio Odluku o otvaranju javne rasprave o Nacrtu prijedloga zakona o izmjeni i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (dalje: Nacrt).

Temeljem navedene Odluke internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću započelo je 13. veljače 2017. godine objavom Nacrta na internetskim stranicama Hrvatskoga sabora i trajalo je do 27. veljače 2017. godine.

Sukladno obvezi iz članka 11. stavka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, Klub zastupnika MOST-a Nezavisnih lista izradio je Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu.

Red. broj	Ime/naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvaćanja/neprihvaćanja pojedine primjedbe/prijedloga
1.	Hrvatski državni arhiv	<p>Prijedlog Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima ima za cilj ukloniti normativne nedorečenosti u pogledu dostupnosti klasificiranih podataka i određenih kategorija osobnih podataka u arhivskom gradivu koje je nastalo do 22. prosinca 1990. godine. Radi se o vrlo važnom pitanju za arhive i njihove korisnike jer postoje određene neusklađenosti između odredbi Zakona o arhivskom gradivu i arhivima s jedne, te propisa o pravu na pristup informacijama, zaštiti osobnih podataka i o tajnosti podataka s druge strane. Hrvatski državni arhiv od nadležnih je tijela ponekad dobivao različita tumačenja o primjenljivosti pojedinih zakonskih odredbi, što je također doprinosilo nejasnoćama u primjeni propisa.</p> <p>Pitanje gradiva koje je nastalo do navedenog datuma samo je jedno od onih u kojima se očituju spomenute neusklađenosti. Dostupnost i korištenje gradiva u arhivima valjalo bi zakonom urediti i uskladiti s drugim propisima cjelovito i sustavno, za sve gradivo i oblike korištenja. Šteta je što ovaj prijedlog izmjena Zakona nije u tom smislu ambiciozniji.</p> <p>Arhivi se već godinama zalažu za donošenje novog Zakona. Pored dostupnosti i korištenja, nužne su izmjene i u drugim segmentima, prije svega</p>	<p>Načelna primjedba se prima na znanje. Klub Mosta nezavisnih lista ističe kako je glavni cilj ovoga Nacrta odrediti mjeru dostupnosti arhivskoga gradiva koje je nastalo do 22.12.1990. Stoga se nije htjelo ovim zakonom zadirati u normativne detalje u kojima prednost treba dati arhivskoj struci. No, kako se pritom ne bi zanemarilo korisnike arhiva, nakon provedenog javnog savjetovanja Klub Mosta nezavisnih lista odlučio je Prijedlog zakona učiniti ambicioznijim. Klub Mosta nezavisnih lista se zahvaljuje na korisnim i konstruktivnim primjedbama koje su primljene kao poticaj za razmatranje i nekih drugih problema u Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima. Nadamo se da će ovaj prijedlog zakona omogućiti otvaranje sveobuhvatne rasprave o hrvatskim arhivima. Kako s aspekta arhivske struke tako i s aspekta korisnika.</p>

	<p>temeljito osuvremenjivanje cjelokupnog modela zaštite gradiva prije preuzimanja u arhiv i rješavanje problema statusa, zaštite i preuzimanja gradiva u elektroničkom obliku.</p> <p>Članak 1. Prema predloženoj formulaciji članka 1, javno dostupnom postat će i dokumentacija poput projektne i tehničke dokumentacije štićenih i vojnih objekata, industrijskih postrojenja i infrastrukturnih objekata (naftovod, plinovod, željeznička infrastruktura, istraživanje i eksploatacija ugljikovodika i sl.). Budući da se izrijekom van snage stavljaju sva ograničenja dostupnosti temeljem drugog zakona ili akta, više neće biti pravne osnove za zaštitu takve dokumentacije. U slučaju nekih trgovačkih društava, kao što su INA, Đuro Đaković ili Končar, moguće je da ima dokumentacije koja se još uvijek može smatrati poslovnom tajnom, što prema predloženoj izmjeni ne bi bilo moguće.</p> <p>Članak 2. Stavak 1 Predloženi rok nedostupnosti od 20 godina od smrti osobe na koju se podatak odnosi može biti kraći. Predlagatelj zakona očito je imao u vidu prvenstveno podatke poput onih kakve je prikupljao i obrađivao represivni aparat. Ova se odredba,</p>	<p>Primjedba se prihvaća.</p> <p>Primjedba se djelomično prihvaća. Umjesto razmatranog</p>
--	--	--

	<p>međutim, odnosi i na druge podatke i gradivo koje ih sadrži. Uvođenjem roka od 20 godina od smrti osobe doći će do toga da nedostupnom postane određena dokumentacija s osobnim podacima koja je trenutno dostupna (npr. matične knjige i drugi izvori za genealoška istraživanja).</p> <p>Umjesto sekundarnog kriterija od 70 godina od nastanka dokumenta primjerenije je kao kriterij uzeti razdoblje od rođenja osobe. Također bi trebalo jasnije naglasiti da se sekundarni kriterij primjenjuje tek ako nije poznata godina smrti osobe, odnosno je li umrla.</p> <p>Stavak 2 Ova definicija osobnih podataka preuzeta je iz odredbe propisa o zaštiti osobnih podataka kojom se definiraju posebno zaštićene kategorije osobnih podataka, a ne osobni podaci kao takvi. Ovakvom definicijom isključene su druge kategorije osobnih podataka, tako da će postojati podaci koji prema Zakonu o zaštiti osobnih podataka i Općoj uredbi o zaštiti podataka jesu osobni podaci, a prema izmijenjenome Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima neće to biti. Smatramo da bi bilo primjerenije držati se definicije osobnih podataka u ZZOP-a.</p> <p>Stavak 3 Ovim stavkom utvrđuje se da su osobni podaci u gradivu nekadašnjih društveno-političkih</p>	<p>rješenja iz Nacrta u predlaže se uporaba tri roka dostupnosti 40 godina od nastanka gradiva, 100 godina od rođenja osobe na koju se podaci odnose i 10 godina od smrti osobe na koju se osobni podaci odnose. Pritom će naznačeni rokovi dostupnosti propisati alternativno zbog čega će se kao primjenjivi rok uzeti onaj koji prvi istekne.</p> <p>Primjedba se ne prihvaća. Navedeni podaci prepoznati su Zakonom o zaštiti osobnih podataka kao podaci koji su posebno osjetljive naravi i koji se stoga moraju štiti unutar razumnih rokova. Opća definicija osobnog podatka iz tog zakona preširoka je za uporabu u Zakonu u arhivskom gradivu i arhivima.</p> <p>Primjedba se prihvaća. Uklonjeni su dijelovi odredbe koje</p>
--	--	--

	<p>organizacija, pravosudnih tijela, tijela unutarnjih poslova i sigurnosno-obavještajnih tijela koje je nastalo do 22. prosinca 1990. godine dostupni bez ograničenja, osim onih koji udovoljavaju sljedećim dvama uvjetima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pribavljeni su kršenjem ljudskih prava i temeljnih sloboda, i 2) odnose se na osobe koje nisu nositelji javnih dužnosti. <p>U predloženome tekstu ti su uvjeti kumulativni, slijedom čega će javno dostupnima postati svi osobni podaci u predmetnome gradivu koji nisu prikupljeni kršenjem ljudskih prava i temeljnih sloboda (npr. svi osobni podaci iz dosjea obrađivanih osoba koji nisu prikupljeni na taj način, osobni podaci iz građanskih, kaznenih i drugih sudskih predmeta, podaci iz dosjea svih zaposlenika pravosudnih tijela i tijela unutarnjih poslova, podaci o prijavi prebivališta, izdavanju putovnica, vozačkih dozvola i sl., osobni podaci nositelja javnih dužnosti koji nisu imali veze s represivnim aparatom, no bili su predmet interesa sigurnosno-obavještajnih tijela, osobni podaci prikupljeni policijskim istragama, očevidima i sličnim aktivnostima).</p> <p>Primjena odredbe ovog stavka bila bi u praksi vrlo nesigurna i upitna i zato što će biti nužno na neki način utvrditi koji je podatak prikupljen kršenjem ljudskih prava i temeljnih sloboda, a koji nije (u prijedlogu Zakona nije određeno tko i na temelju kojih kriterija donosi odluku o tome). Također bi valjalo pojasniti tko se sve smatra nositeljem javnih</p>	<p>HDA smatra spornima za tumačenje.</p>
--	---	--

		<p>dužnosti.</p> <p>Članak 3. Odredba o obveznoj predaju gradiva koje je nastalo do 22. prosinca 1990. godine u roku od 6 mjeseci odnosi na cjelokupno arhivsko gradivo nastalo do tog datuma, ne samo na gradivo društveno-političkih organizacija, pravosudnih tijela, tijela unutarnjih poslova i sigurnosno-obavještajnih tijela. Takvoga bi gradiva moglo biti oko 30.000 dužnih metara. Sadašnji imatelji ne mogu toliku količinu gradiva popisati i pripremiti za predaju u navedenom roku. Za izgradnju i opremanje potrebnog spremišnog prostora u državnim arhivima trebalo bi osigurati oko 70 milijuna kuna.</p>	<p>Primjedba se prima na znanje s obzirom da je utemeljena na približnim procjenama. Međutim, imajući u vidu ozbiljnost primjedbe Klub Mosta nezavisnih lista odlučio je predložiti da se u zakon ugrade mehanizmi za stručni nadzor i izvještavanje o stanju arhivskoga gradiva i arhiva općenito. Time će se osigurati da ovo pitanje od nacionalnog interesa ostane u fokusu javnosti i nositelja državne vlasti.</p>
2.	Hrvatsko arhivističko društvo	<p>Pozdravljamo političku volju okupljenu oko inicijative za ukidanje dosadašnjih zakonskih i ugovornih prepreka pristupu i istraživanju dokumentarnoga naslijeđa iz razdoblja Socijalističke Republike Hrvatske do datuma koji bude dogovoren, napose onoga dokumentarnoga naslijeđa koje može doprinijeti istini o osobama i događajima povezanim s jugoslavenskom i komunističkom političkom represijom nad hrvatskim narodom u cjelini i nad brojnim pojedincima i obiteljima isključivo zbog njihovog nacionalnog, političkog i vjerskog identiteta.</p> <p>U nacionalnom je interesu otvoreno suočavanje sa svim detaljima represije nad hrvatskim narodom koja je bitno utjecala na oblikovanje suvremenog</p>	<p>Načelna primjedba se prima na znanje. Klub Mosta nezavisnih lista veseli činjenica da je objavom ovoga Nacrta započela javna rasprava o potrebi utvrđivanja povijesnih činjenica o progonu hrvatskoga naroda u bivšoj Jugoslaviji. Također, Klub Mosta nezavisnih lista smatra važnim započeti raspravu o stanju u hrvatskim arhivima i arhivskoj struci imajući u vidu da je upravo toj struci dano povjerenje u pogledu očuvanja kulturnog i javnog dobra koje se nalazi u arhivima. Klub Mosta nezavisnih lista posebno je zadovoljan što Ministarstvo kulture i Vlada Republike Hrvatske imaju namjeru, u suradnji s cijenjenom arhivskom strukom, urediti na sveobuhvatan način ova važna pitanja. Samim time što je u godišnjem planu normativnih aktivnosti izrada i donošenje</p>

	<p>stanja nacionalnog korpusa u svim njegovim komponentama.</p> <p>Uspoređujući predložene promjene s odgovarajućim iskustvima u drugim europskim zemljama sa sličnim naslijeđem, za provedbu predloženih zakonskih izmjena potrebno je osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, kako za prostorne i tehničke, tako i za ljudske resurse, a njihovu visinu treba utvrditi predlagatelj zakona u suradnji s arhivskom strukom i arhivskim ustanovama.</p> <p>Izmjene i dopune koje se predlažu, uz dodatno usklađivanje sa stručnim mišljenjima koja će se očitovati u okviru javne rasprave, svakako treba ugraditi i u novi Zakon o arhivskom gradivu i arhivima koji je u izradi u okviru normativnog plana Ministarstva kulture, a u čijoj izradi arhivska struka aktivno sudjeluje po predstavnicima arhivskih ustanova i Hrvatskog arhivističkog društva.</p> <p>U odnosu na čl. 1.</p> <p>U gradivu predmetnoga razdoblja koje će se preuzeti u arhive ima javnih dokumenata koji su od nacionalnog interesa za RH danas i nije uputno da budu neograničeno javno dostupni (infrastruktura, nacrti vojnih i drugih javnih objekata koji su danas u uporabi tijela i ustanova RH itd.) čiju dostupnost (ograničenost dostupnosti) također treba jasno definirati.</p>	<p>novog arhivskog zakona smatramo kako su se ispunili uvjeti za društveni i politički konsenzus oko mjere dostupnosti arhivskog gradiva koje je nastalo do 22.12.1990.</p> <p>Primjedba se prihvaća.</p>
--	---	---

		<p>U odnosu na čl. 2. Nemoguće je kod izdavanja gradiva na zahtjev za korištenjem prosuditi koji podaci u gradivu su prikupljeni kršenjem ljudskih prava, kako je to u prijedlogu definirano, pa tu formulaciju treba u dogovoru sa strukom pravilno oblikovati kako bi se gradivo učinilo maksimalno dostupnim, a istovremeno izbjegle manipulacije te moguće tužbe i sudski sporovi.</p> <p>U odnosu na čl. 3. Pozivamo predlagatelja zakonskih izmjena i politička tijela da uz prethodni dogovor s arhivskom strukom i arhivskim ustanovama definiraju realne mogućnosti i rokove za najavljeno preuzimanje preostalog gradiva u nadležne ustanove te realne mogućnosti i rokove za njegovo korištenje u okviru postojećih kapaciteta javne arhivske službe ili treba osigurati povećanje potrebnih kapaciteta za trenutnu dostupnost po preuzimanju. Dostupnost preuzetoga gradiva i njegovo korištenje ovisi i o uspostavljanju intelektualnog nadzora nad gradivom koje bude u tom postupku preuzeto u arhive (evidencije, popisi, inventari), a to ovisi o raspoloživim ljudskim resursima u svakoj ustanovi.</p>	<p>Primjedba se prihvaća.</p> <p>Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista s najvećom pažnjom će razmotriti prijedloge koji se odnose na potrebne ljudske potencijale, financijska sredstva i prostorne mogućnosti kada se putem stručnog nadzora utvrdi stanje i opseg gradiva koje arhivi trebaju u najkraćem roku zaprimiti.</p>
--	--	---	--

3.	Maja Pleskalt	<p>U prvom redu podržala bih inicijativu za veću dostupnost arhivskog gradiva, koja sigurno može doprinijeti objektivnijem istraživanju i utvrđivanju povijesnih činjenica.</p> <p>Predloženim izmjenama zakonskih odredbi otežava se rad arhivista koji bi trebali imati jednostavne i jasne alate za primjenu odredbi zakona, koje također trebaju prije svega biti razumljive i jasne. Kriteriji dostupnosti trebali bi biti objektivni, a ne subjektivna ocjena.</p> <p>Predložene odredbe nisu jasne i njihova primjena u praksi je otežavajuća. Primjerice, u jednom osobnom dosjeu ili drugoj jedinici gradiva koja predstavlja zbirku osobnih podataka, može biti sadržano nekoliko stotina pojedinačnih dokumenata i stranica koje bi arhivisti trebali pregledati i pročitati kako bi procijenili da li sadrže podatke koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja, sindikalno članstvo, zdravlje ili spolni život, kaznena djela i prekršaje ne samo osobe čiji je dosje, već i trećih osoba koje se u dokumentima u tom dosjeu spominju.</p> <p>Mora se osigurati jednostavan mehanizam dostupnosti istoga.</p> <p>U Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, br. 105/97., 64/00., 65/09. i 125/11. - Kazneni zakon) u članku 20. iza stavka 3.</p>	<p>Klub Mosta nezavisnih lista zahvaljuje na potpori i sudjelovanju u ovom javnom savjetovanju.</p> <p>Premda Klub Mosta nezavisnih lista shvaća suštinu načelne primjedbe, procjenjuje se kako javni interes za dostupnošću arhivskoga gradiva preteže nad pitanjima koja se otvaraju u pogledu jednostavnosti rada arhiva.</p> <p>Primjedba se ne prihvaća. Naime, u Narodnim novinama br. 125/11. objavljen je Kazneni zakon koji je stupio na snagu 1.1.2013. čime je normativno ukinuta jedna kaznenopravna</p>
----	---------------	---	--

	<p>dodaje se stavak 4. koji glasi. Trebalo se brisati „i 125/11. - Kazneni zakon“ . Predložene izmjene ne utječu na izmjene Kaznenog zakona niti mogu utjecati.</p> <p>„Iznimno, odredbe stavaka 1. – 3. ovoga članka, ne primjenjuju se na javno arhivsko gradivo koje je nastalo do 22. prosinca 1990. godine koje je dostupno za korištenje bez ikakvih ograničenja propisanih ovim ili drugim zakonom ili drugim propisom ili pojedinačnim aktom osim ograničenja propisanih odredbom članka 21. ovoga Zakona.“ Odredba predloženog stavka derogira stavak 3. jer bi na taj način bilo dostupno cjelokupno arhivsko gradivo . Za takvu dokumentaciju neće biti moguće , a usudujem se reći da je 90% dokumentacija spremljena u arhivu nastala do 22. prosinca 1990, koristiti ograničenja propisana drugim zakonima, tajnost podataka, drugim propisom ili pojedinačnim aktom, pa niti u slučaju nacionalne sigurnosti.</p> <p>Nadalje, „Javno arhivsko gradivo koje sadržava osobne podatke dostupno je za korištenje 70 godina nakon svoga nastanka, odnosno 20 godina nakon smrti osobe na koju se odnosi.“.</p>	<p>odredba u Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima. Brisanjem citiranog broja službenog lista citiranje Zakona u ovoj uvodnoj rečenici bilo bi manjkavo. Dakle kazneni zakon već je utjecao na normativni sadržaj Zakona o arhivskom gradivu i arhivima do se obrnuto ne može dogoditi.</p> <p>Primjedba se prima na znanje. Sama je bit ovoga Nacrta učiniti arhivsko gradivo koje je nastalo do 22.12.1990. čim dostupnijim pa i ako je označeno nekim od stupnjeva tajnosti.</p> <p>Primjedba je primljena na znanje i djelomično prihvaćena. U Prijedlogu zakona koristit će se trima rokovima dostupnosti o čemu je bilo riječi u odgovorima na komentare HDA-u. U</p>
--	--	---

	<p>Prijašnjom odredbom je utvrđeno da javno arhivsko gradivo koje se odnosi na osobne podatke dostupno je za korištenje 100 godina od rođenja osobe na koju se odnosi.</p> <p>Predložena promjena nije usklađena s Zakonom o zaštiti osobnih podataka iz razloga što je osobni podatak je svaka informacija koja se odnosi na identificiranu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može identificirati (u daljnjem tekstu: ispitanik); osoba koja se može identificirati je osoba čiji se identitet može utvrditi izravno ili neizravno, posebno na osnovi identifikacijskog broja ili jednog ili više obilježja specifičnih za njezin fizički, psihološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet.</p> <p>Kada osoba umre onda nema niti zaštite osobnih podataka jer osoba niti ne postoji. Zakon o zaštiti osobnih podataka u članku 1. određuje kako se njegovim odredbama uređuje zaštita osobnih podataka o fizičkim osobama te nadzor nad prikupljanjem, obradom i korištenjem osobnih podataka u RH.</p> <p>Svrha zaštite osobnih podataka je zaštita privatnog života i ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka.</p> <p>„Stoga možemo reći da se odredbe Zakona o zaštiti osobnih podataka ne odnose na umrle osobe i njihove osobne podatke, iz razloga što umrle osobe više nisu fizičke osobe u smislu odredbi Zakona, te je slijedom rečenog dozvoljeno prikupljanje i obrada osobnih podataka umrlih osoba, osim u slučajevima kada takvo prikupljanje i daljnja obrada</p>	<p>pogledu problema subjektivne ocjene apstraktnih normativnih pojmova koji su u Nacrtu preuzeti iz Zakona o zaštiti osobnih podataka, u Prijedlogu zakona osigurati će se izravni put sudske zaštite. Tumačenja razmatranih pojmova time će se razjasniti u praksi.</p>
--	--	--

	<p>osobnih podataka umrlih osoba direktno ili indirektno utječe na osobne podatke fizičkih osoba, tj. ako takvo prikupljanje i obrada predstavljaju kršenje odredbi ZZOP-a ili ako predstavlja kršenje odredbi Zakona o tajnosti podataka (Narodne novine, br. 79/07.) ili kojeg drugog posebnog propisa.“ Agencija za zaštitu osobnih podataka</p> <p>Slijedom navedenoga bolji kriterij je „od rođenja“ jer prema meni dostupnim informacijama u većini spisa i akata nalaze se podatci o nastanku dokumenta i rođenju osobe.</p> <p>Također sam mišljenja da taj kriterij ukoliko ostane 20 g od smrti može se i izostaviti jer može doći do otežavanja dostupnosti, a namjera odredbe je upravo suprotna.</p> <p>Nadalje,</p> <p>„Osobni podaci iz stavka 1. ovoga članka su podaci koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rasno ili etničko podrijetlo - politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja - sindikalno članstvo - zdravlje ili spolni život - kaznena djela i prekršaje.“ <p>Zakon ne predviđa odgovarajuće objektivne alate i instrumente za primjenu istih kriterija te isto ostaje na subjektivnoj ocijeni osoba koje daju spise na korištenje npr. politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja.</p>	
--	---	--

		<p>Članak 3. Stvaratelji i imatelji javnog arhivskog gradiva iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona obvezni su, bez iznimke, predati to gradivo nadležnom arhivu u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona pa i ako je to gradivo potrebno u redovitom poslovanju.</p> <p>Iz predloženog teksta članka nije razvidno nomotehnički koji članak ta odredba postaje postojećeg Zakona jer se ipak radi o izmjenama i dopunama, da li se radi o izmjeni određenog stavka ili o posve novom članku .</p> <p>Šaljem na uvid Jedinствена методолошко-номотехничка правила за израду аката које доноси Хрватски сабор http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_74_1410.htm</p> <p>Također za cjelokupni Zakon treba izraditi Obrazac standardne metodologije za procjenu fiskalnog učinka PFU Obrazac , osigurati financijska sredstva i pripremiti spremišne prostore za preuzimanje gradiva predloženog člankom 3. Bilo bi dobro u prijelaznim i završnim odredbama predvidjeti prijelazno razdoblje za provođenje istoga.</p> <p>S poštovanjem i Sretno</p>	<p>Primjedba je točna i prihvaća se. Moli se podnositeljica da obrati pozornost kako će se koncepcija naznačene odredbe u Prijedlogu zakona u bitnom razlikovati od ove koja je dio Nacrta.</p> <p>Primjedba se prima na znanje. Navedeni obrazac nije alat kojim prilikom izrade zakona raspolažu ovlašteni predlagatelji zakona koji nisu Vlada Republike Hrvatske (zastupnici u HS, klubovi zastupnika u HS i radna tijela HS).</p>
4.	Hrvatsko društvo političkih	Predložena zakonska rješenja su korak u dobrom smjeru, te predlažemo izmjene kako bi se postigao konačni znanstveni i društveni cilj istih;	Prvotno Klub Mosta nezavisnih lista zahvaljuje HDPZ-u na sudjelovanju u javnoj raspravi.

zatvorenika	<p>1) Datum 22. 12. 1990. treba pomaći na 31. 12. 1990. i neovisno od Zakon o zaštiti osobnih podataka ukloniti rokove dostupnosti osobnih podataka, dakle učiniti vidljivima sve poticatelje, izvršitelje i pomagače u izvršenju zločina iz mržnje dok preostala dva roka mogu biti primijenjena na žrtve komunističkih zločina. U protivnom, ovaj zakonski prijedlog ima razinu političkog igrokaza.</p> <p>2) Potrebno je u skladu s modernim zakonskim rješenjima uvesti i pojam ZBIRKE PODATAKA.. Propisti zakonom pojmove; ZBIRKA PODATAKA POČINITELJA ZLOČINA iz IDEOLOŠKE MRŽNJE i ZBIRKA PODATAKA o ŽRTAVAMA ZLOČINA iz IDEOLOŠKE MRŽNJE, te ZBIRKA PODATAKA o OSOBAMA od INTERESA za POČINITELJE ZLOČINA iz IDEOLOŠKE MRŽNJE. Nisu sve žrtve bile nužno vidljive te nisu sve osobe od interesa bile vidljivo proganjane. Dio osoba bio je samo rubno zahvaćen ili samo promatran ne nužno i osuđivan, ali su i time ugrožena njihova temeljna ljudska prava. Postojeći članak 3. Ovog zakonskog prijedloga postaje članak 4. Itd. Novi članak 3.</p>	<p>U pogledu datuma čini se primjerenim da se kao pravno relevantni trenutak u Nacrtu odredi 22.12.1990. kao dan donošenja prvog hrvatskog Ustava. Što se tiče rokova dostupnosti, Klub Mosta nezavisnih lista slaže se kako se navedene skupine osoba ne mogu zakonsku zaštitu.</p> <p>Spomenuto pitanje svakako treba promisliti, međutim, sastavljanje zbirke podataka nije predmet Zakona o arhivskom gradivu i arhivima. Za postizanje takvoga cilja valjalo bi osmisliti zakonska rješenja izvan tog zakona.</p>
-------------	--	--

	<p>STAVAK 1. Arhivska građa žurno će se digitalizirati u potpunosti, a najkasnije u roku jedne godine od dana stupanja ovog zakona na snagu.</p> <p>STAVAK 2. Osobe sadržane u arhivskoj građi primarno će se razdvojiti u zbirke podataka ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ZBIRKA PODATAKA POČINITELJA ZLOČINA iz IDEOLOŠKE MRŽNJE i -ZBIRKA PODATAKA o ŽRTAVAMA ZLOČINA iz IDEOLOŠKE MRŽNJE, <p>te</p> <ul style="list-style-type: none"> -ZBIRKA PODATAKA o OSOBAMA od INTERESA za POČINITELJE ZLOČINA iz IDEOLOŠKE MRŽNJE <p>STAVAK 3. Zbog očiglednog sukoba interesa i digniteta prema žrtvama zločina jednoumlja osobe koje su pripadale u članstvo zločinačkih organizacija poput SKH, SKJ ili su bili dragovoljni suradnici sigurnosnog sustava bivše države ne mogu sudjelovati u aktivnostima razvrstavanja građe.</p> <p>STAVAK 4. Osobe iz prethodnog stavka mogu biti pozivane radi davanja iskaza i nadopunjavanja arhivske građe.</p>	<p>Klub Mosta nezavisnih lista podržava digitalizaciju arhivskog gradiva o čemu će zasigurno biti još riječi u raspravama o ovom prijedlogu.</p> <p>Klub Mosta nezavisnih lista podsjeća podnositelje da u ovome trenutku nemamo pouzdane podatke o članovima naznačenih organizacija ili njihovim suradnicima stoga se primjedba prima na znanje.</p>
--	--	--